

Kroonika

Eesti Vabariigi Presidendi vastuvõtt

Presidendi vastuvõtule 22. juunil on kutsutud TTÜ parimad lõpetajad:

- Liis Aasmann – ergeetikateaduskond, elektroenergeetika
- Rain Kuldjärv – keemia- ja materjalitehnoloogia teaduskond, toidutehnika ja tootearendus
- Ly Looga – sotsiaalteaduskond, avalik haldus
- Eike Andreson – mehaanika-teaduskond, tootearendus ja tootmistehnika
- Liina Siimon – matemaatika-loodusteaduskond, rakenduskeemia ja biotehnoloogia
- Jan Zavitski – infotehnoloogia teaduskond, elektroonika,
- Madis Talmar – majandusteaduskond, ärimine
- Jaak Viiraja – ehitusteaduskond, tööstus- ja tsiviilehitus
- Elke Haasmaa – majandusteaduskond, ärijuhtimine

Kevadsuvine esialgne saak

TTÜ lõpetajaid on sel kevadsuvel kokku 1653, neist bakalaureuse- ja rakenduskõrgharidusõppes 1034 ja magistriõppes 619.

CUM LAUDE lõpetajaid 111.

Kuna bakalaureuseõppes kaitsmised toimuvad kuni 19. juunini, siis arvud võivad veel muutuda. Mitte küll oluliselt, vast lisandub veel mõni kiitusega lõpetaja.

Karl Tihase mälestuseks

Tähistamaks meie ülikooli väljapaistva professori Karl Tihase 95. sünniaastapäeva, oli maikuu ülikooli fuajees üleval tema parimatest akvarellidest koostatud näitus, kus kõrvuti looduspiltidega olid portreed ja arhitektuurimälestustest tehtud pildid. Karl Tihase sünniaastapäeval, 27. mail, mil ülikooli olid kogunenud tunnustatud teadlase ning kunstniku sõbrad ja endised töökaaslased, ütles näituse koostanud kunstiteadlane Jüri Kuuskemaa, et tegemist on ühe silmapaistvaima eesti akvarellistiga, kelle tööd rikastavad igat näitust. 26. juunil avatakse Karl Tihase juubelinäitus juba Kuressaare lossis, kuhu see jääb suvekuudeks röömustama nii saare külalisi kui kohalikke elanikke.

M&M

Anne Keerberg jätkab Kuressaare Kolledži juhina

Tallinna Tehnikaülikooli Kuressaare Kolledži direktori valimiskogu valis ametisse tagasi senise direktori Anne Keerbergi, tema ametiaeg kestab kuni 15. augustini 2014. Keerberg on kolledži direktor alates 2004. aastast.

Anne Keerberg on sündinud 1956. aastal Põlvamaal, lõpetanud Tartu Ülikooli ajakirjanikuna, töötanud ajalehe Oma Saar toimetaja ja peatoimetajana (1992-93), Turu Ülikooli projektijuhina ja 1997-2001 sihtasutuses Ülikoolide Keskuses Saaremaal. 2001-2004 oli ta Kuressaare abilinnapea hariduse ja kultuuri alal.

TTÜ Kuressaare Kolledžis õpib praegu 150 üliõpilast, turismi- ja toitlustuskorraldust, väikeettevõtlust ning elektrooniliste süsteemide. Järgmisest õppeaastast alustatakse koostöös Mereakadeemiaga väikelaeveehituse inseneride õpetamist. Kolledži on lõpetanud 140 noort.

15. juunil toimus nõukogu saalis TTÜ kuratooriumi istung. Päevakorras olid Tallinna Tehnikaülikooli arenguprioriteedid ja 2008. a majandusaasta aruanne.

TTÜ kuratoorium on nõuandev kogu, mis seob Tehnikaülikooli ja ühiskonda. Kuratoorium võtab oma pädevuse piires vastu nõuandva iseloomuga otsuseid.

Avalik-õiguslike ülikoolide kuratooriumide liikmed nimetatakse Vabariigi Valitsuse korraldusega. Vabariigi Valitsuse 25. mai 2007 korraldusega on nimetatud TTÜ kuratooriumi IV koosseis: esimees Toomas Luman, aseesimees Eiki Nestor; liikmed Ülo Jaaksoo, Lembit Kaljuvee, Valdo Kalm, Mart Laar, Sandor Liive, Andres Lipstok, Indrek Neivelt, Jaanus Tamkivi ja Tea Varrak. Enamik neist osales koos TTÜ juhtidega ka seekordsel istungil.

2009. aasta vastuvõtt algab pärast jaanipäeva

Uutelt tudengikandidaatidelt võetakse dokumente vastu nii tasuta kui tasulise õppesse 25. juunist kuni 9. juulini, riigieelarvevälistele õppekohtadele saab dokumente esitada SAISI vahendusel veel kuni 12. augustini (kohapeal 5.-12. augustil.)

Magistri- ja doktoriõppesse oodatakse avaldusi 1.-10. juulini. Keskkoooli või gümnaasiumi kuld- või hõbemedaliga lõpetanutele antakse bakalaureuse- või inseneriõppesse kandideerimisel 2 lisapunkti, rakenduskõrgharidusõppesse kandideerimisel 1 punkt. Väljaspool konkurssi võetakse tasuta kohtadele vastu

rahvusvahelistel 10-12. klasside matemaatika, füüsika, keemia, informaatika, bioloogia või eriala aineolümpiaadidel esinenud isikud, samuti üleriigilistel aineolümpiaadidel samadel aladel esimese viie hulka tulnud isikud.

Magistriõppesse on oodatud need, kellel on bakalaureusekraad või rakenduskõrgharidus või vastav kvalifikatsioon. Kandidaate saab kahele tasuta ja ühele tasulisele õppekohale. Samuti saab varasemaid õpinguid ja töökogemust võtta arvesse magistriõppesse kandideerimisel ning õpingutel. Magistrituuri saab läbida ka kaug-

õppes, sellest sügisest elektroonika ja bioonika, haldusjuhtimise, tootearenduse ja tootmistehnika, äriinfotehnoloogia ning õigusteaduse erialadel.

Sisseastumisavaldusi saab esitada sisseastumise infosüsteemi SAISI kaudu (<https://www.saisi.ee/>).

Lisainfo:
<http://vastuvott.ttu.ee>
<http://www.youtube.com/user/Tipttegiad>

Krõõt Nõges
 turundus- ja kommunikatsiooni-
 osakond

Loe ...

• Tehnikaülikooli kuratoorium oli koos **Lk 1**

• Tänavused lõpetajate arvud teada **Lk 1**

• Ülikool alustab uut vastuvõttu **Lk 1**

• Tartu kolledžis olid külas maailma maastiku-arkitektuuri tipud **Lk 2**

• Rahvusvaheline põlevkivisümposion peeti TTÜs **Lk 2**

• Professor Rein Munteri muljeid tööreisilt USAsse **Lk 3**

• Valmimas on TTÜ uus koduleht **Lk 4**

Avaveerg

Kuidas toime tulla muutavas meediaailmas

Kogu meediailm meie ümber muutub tohutu kiirusega. Teave on killustunud väga erinevate kanalite vahel. Kellelgi pole enam tervikpilti toimuvast. Noored ei ava enam ajalehte ega kuulraadiot. Teleritki vaadatakse alles hilistel öötundidel, kui järjekordne öökubiõhtu on selja taga. Neile piisab rate.ee-st, facebook-ist, orkut-ist, youtube-ist jne jne.

Seevastu keskealised ja vanemad lappavad endiselt hoolega paberlehti ja imetlevad klantspiltidega ajakirju. Pensionärid aga naalduvad raadiojuurde kuulama lemmikjaama või piidlevad pärastlõunaseid seebiseriaale telekanalilt. Kusagil seal vahepeal on aktiivsed äriinimesed, kes hangivad endale vajaliku info sotsiaalse võrgustiku kaudu või ärilõunatelt ja saunaõhtutelt. Meie lehe esiküljelt võib leida aga ka fotoreportaaži äsjaselt TTÜ kuratooriumi kogunemiselt, kus Eesti ühiskonna arvamustliidrid kogusid teavet ülikoolielu aktuaalsete probleemide kohta lühikeselt kokkusaamiselt TTÜ nõukogu saalis.

Minu kui ülikoolilehe toimetaja ette on kerkinud seoses eelnevaga tõsine küsimus, kuidas edasi. Täna lehes kirjutab veebiarendaja Martti Nõu veenvalt sellest, et ülikooli veebikodu vajab põhjalikku uuendamist ja korrasdamist. Mida teha aga meie ajakirjandusliku väljundiga nii ülikooli sees kui sellest väljapoole? Tehnikaülikool on ju tänases Eestis maakonnalinna jagu rahvast ühendav koostus. Selles peaks toimima väga elav sisekommunikatsioon, aga selle kogukonna elu ja saavutused peaksid kirkalt kajastuma ka kogu Eesti ühiskonnas.

Oleme ülikoolirahvale esitanud kaks alterantiivi. Kas jätkame nagu seni ehk siis enamvähem samuti kui viimased 60 aastat ja avaldame üle nädala 4-8 leheküljelise paberlehe või siirdume hoopis suuremalt jaolt üldse interneti, hakates igal nädalal ülikoolirahvani jõudma elektrooniliste uudiskirjade vahendusel ning jäädvustades keskmiselt korra kuus meie tegemisi põhjalikumalt ja senisest paksemal paberandjal? Valik on teie, nagu üks tobe reklaam teada annab. Tegelikult on see muidugi MEIE KÕIGI VALIK. Kas oleme juba piisavalt võrgustunud, kas saame oma partnerite ja tulevaste tudengitega kontakti just sel viisil, kas Eesti avalikkus on valmis järjekordset ülikooliajakirja sirvima ja sealt midagi kõrva taha panema? Tartu ja Tallinna ülikooli esimesed katsesused eeskujuna on ju olemas. Andke teada!

Mart Ummelas
 ajaleht@ttu.ee

T&A

Looduslike orgaaniliste ainete ja nende tehnoloogiliste rakenduste uurimisest
14. juunil algas TTÜ matemaatika-loodusteaduskonna keemiatstituudi looduslike orgaaniliste ainete teaduskonverents, 12. Põhja- ja Baltimaade rahvusvahelise humiinaainete ühingu sümposion teemal "Looduslik orgaaniline aine keskkonnas ja tehnoloogias". Sümposion kestis neli päeva ja toimus Tallinna Tehnikaülikooli aulas, kus peeti enam kui 150 ettekanet. Sümposionil käsitleti mitmeid loodusliku orgaanilise aine uurimisega seotud aspekte ning tehnoloogilisi rakendusi.

Ettekanded käsitlesid loodusliku orgaanilise aine iseloomustamist, ülesandeid keskkonnas, nende uurimise analüütilisi meetodeid, tehnoloogilisi protsesse ning bioloogilisi omadusi. Ettekanetega esinesid spetsialistid 18 riigist.

Sümposion toimub üle kahe aasta ning selle saavad kokku Põhja- ja Baltimaade humiinaainete uurijad. Selle aasta sümposiooni kaugeimad osalejad olid Indiast, Iirimaalt ja Hispaaniast.

International Humic Substance Society (IHSS) loodi 1981. aastal ja see organisatsioon ühendab teadlasi, kes uurivad humiinaaineid söes, pinnases ja vees. Praegu on organisatsioonil üle 900 liikme.

Sümposionil Tallinnas osalesid ka IHSS-i üks asutajatest prof Egil T. Gjessing ja endine esimees prof Michael H.B. Hayes ning praegune sekretär prof Gudrun Abbt-Braun.

Konverents

Baltgraafikud Vilniuses

Kui eelmine rahvusvaheline insenerigraafikakonverents BALTGRAF-9 toimus eelmisel aastal Riia Tehnikaülikoolis (<http://www.ttu.ee/doc.php?3699>), siis seekordne konverents BALTGRAF-10 erakorraliselt juba järgmisel aastal kultuuripealinnas 2009 Vilniuses.

Majandussurutsis oli kahandanud artiklite arvu 43lt 31ni – Leedust 16 (Kaunasest 8, Vilniusest 7, Klaipedast 1), Lätist 5, Poolast 5, Eestist 4, Slovakkias 1. Vaata (kui ei usu): *10th International Conference on Engineering Graphics BALTGRAF-10. Conference Proceedings. June 4-5, Vilnius Gediminas Technical University, Lithuania. Vilnius 2009, 198 p.*

Kuigi konverentsi ametlikuks keeleks oli inglise keel, ühendas ettekannejaid/kuulajaid-vaatajaid enamgi joonestamine kui tehnikakeel. Ka maailmakuulus matemaatik George Polya (1887-1985) soovitas (matemaatika)ülesannete lahendamisel võtta appi joonis – nägemismeelet kasutab ju inimene enim. Kui eelmisel sajandil oli graafiline mõtlemine/väljendamine vaid tasapinnaline (2D), siis nüüd lubab digitaal-graafika küllaltki hõlpsalt "mängida" kohe ruumiliste (3D) kujunditega. Samas jääb aga arvutiekraan (ja inimese silma võrkkest) ikkagi tasapinnaliseks – ruumiline kujutus tekib aju "kövakettal" vaid tänu ruumilisele kujutusvõimele. Et ka "tädi Maali" asjast aru saaks, on loodud nn 3Dprinter (ka TTÜs olemas), mis võimaldab tekitada reaalse ruumilise mudeli ning isegi selle punaseks värvida. Moodne visualiseerimisprogramm Quest3D võimaldab teha rännakuid virtuaalses hoones, kusjuures uste avanemist saadavad ka kääksuvad helid.

Kõik see uhke "pealishitis" saab aga püsida vaid kindlal "vundamendil", st tudengid (tulevased insenerid) peavad omandama esmalt baasteadmised kujutavas geometrias ja tehnilises joonestamises. Kahjuks on keskkooliettevalmistus nendes graafilistes ainetes kesine, mistõttu juba esimesel semestril on väljalangevus ligi 40%.

Järgmine korraline konverents BALTGRAF-11 on kavas pidada kahe aasta pärast Tallinna Tehnikaülikoolis, seega Euroopa kultuuripealinnas 2011 Tallinnas.

Rein Mägi

TTÜ Insenerigraafika keskuse dotsent

Külalised

4.-5. juunil külastasid Eestit Rahvusvahelise Maastikuarhitektide Liidu (*IFLA: International Federation of Landscape Architects*) president dr Diane Menzies Uus-Meremaalt ja Euroopa Maastikuarhitektuuri Ühenduse (*EFLA: European Foundation of Landscape Architecture*) president prof Fritz A. Auweck Saksamaalt. Lisaks käisid visiidil Lincolni Ülikooli maastikuarhitektuuri õppekava koordinaator Maria Ignatieva, Läti Maastikuarhitektide Liidu ning Leedu Maastikuarhitektide Liidu esindajad. Ürituse korraldajaks oli TTÜ Tartu Kolledž koostöös Eesti Maastikuarhitektide Liiduga.

Eelkõige oli külastuse eesmärgiks Eestis 2011. aastal korraldada rahvusvahelise maastikuarhitektuuri konverentsi "Mind the Gap? Landscapes for a New Era" ettevalmistus. Visiooni kohaselt toimub konverents Euroopa kultuuripealinnas Tallinn 2011 sündmuste raames. Konverentsi peakorraldajaks on Eesti Maastikuarhitektide Liit. Konverentsist saab lähemalt lugeda www.maastikuarhitekt.ee

4. juunil pidasid kõrged külalised Tartu kolledžis ettekandeid maailma ja Euroopa maastikuarhitektuuri aktuaalsetel teemadel. IFLA president Diane Menzies, kes on Uus-Meremaa Keskkonnakoja komisjoni liige (*New Zealand Environment Court Commissioner*) ja registreeritud maastikuarhitekt, kõneles rahvusvahelisel erialaliidust ning selle rollist ja sidemetest teiste institutsioonidega. Üks oluline info, mida president edastas, oli asjaolu, et Rahvusvaheline Arhitektide Liit (UIA) ja Rahvusvaheline Maastikuarhitektide Liit on sõlminud kokkuleppe, mis fikseerib kahe eriala sõltumatuse. Samuti andis ta ülevaa-

Maailma maastikuarhitektuuri tipud külastasid Eestit

te, mis on hetkel olulised teemad maastikuarhitektuuris, nt ühiskonna planeerimine ja kujundamine, selle vahendamine, kliimamuutused, moodsad ja säästlikud tehnoloogiad, keskkonnaseire ja -kaitse, keskkonnapoliitika, kultuurimaastike kaitse ja haldus, maastike visuaalne hindamine. Lõpetuseks tõi näiteid projektidest Uus-Meremaalt.

EFLA president prof Auweck andis ülevaate Euroopa Maastikuarhitektuuri Ühendusest ning selle rollist professioni edendamisel. Samuti kõneles ta aktuaalsetest trendidest Euroopa maastikes, nt Euroopa maastikukonventsioonist, põllumajanduspoliitikast, biomassist ja päikeseenergiast. EFLA president on maastikuarhitekt ja linnaplaneerija, ta on oma büroos partneriks ja professoriks Saksamaal (*Fachhochule Weichenstephan*) ning tegeleb ise ka aktiivselt nende teemadega.

Kolmas väliskülaline Lincolni Ülikoolist dr Maria Ignatieva tegi ettekande linnade bioloogilise mitmekesisusest ja disainist globaalseerumise ajastul. Ka see on tänase urbaniseerumise protsessi tagajärjel muutunud üsna kuumaks teemaks nii Euroopas kui ka üle maailma.

Samal õhtul jätkus kolledži maastikuarhitektuuri studios diskussioon Eesti Maastikuarhitektide Liidu ja Eesti Maastikuarhitektuuri Üliõpilaste Seltsiga mitmel aktuaalsetel teemal: mis on maastikuarhitektuur ja kes on kvalifitseeritud maastikuarhitekt, milline on erialaliidude roll ning kuidas kaasata rohkem inimesi selle aktiivsesse tegevusse, kuidas populariseerida maastikuarhitektuuri eriala ning jõuda edukamalt avalikkusse. Üldjoontes

Kohtumiselt maailma juhtivate maastikuarhitektidega: vasakult 2 liiget Läti Maastikuarhitektide Liidust, seejärel Sirle Salmistu (TTÜ Tartu Kolledž ja Eesti Maastikuarhitektide Liit), Bruno Marques (kaasorganiseerija, TTÜ doktorant), EFLA president Fritz A. Auweck, IFLA president Diane Menzies, Lincolni Ülikooli õppejõud Maria Ignatieva, Leedu Maastikuarhitektide Liidu esindaja.

nähti Eestis suurt potentsiaali, sest sinne eriala on nii noor. Tehti ettepanekuid liitumiseks Euroopa Maastikuarhitektuuri Ühendusega, et tugevdata kontakte teiste erialaliidudega ning vajadusel luua ühist liitu naaberriikidega (nt Baltimaade Maastikuarhitektide Liit), sest koos ollakse edukamad tegeldes sarnaste teemadega.

Maastikuarhitektuuri akadeemilist haridust on kõikides Balti riikides hakatud andma peale 1990ndaid, Eestis alates 1995. aastast. Praeguseks on diplomeeritud maastikuarhitektide paarisaja jagu, kellest kõik ei tööta valitud erialal. Nagu näha, pole siinsed traditsioonid sugugi pikad ning teiste kogemustest õppida on küllaga. Kolledži puhul kiideti studiidot, mida isegi mitmel pikema traditsiooniga koolil pole ette näidata.

Reedel, 5. juunil kohtusid EFLA president, Eesti Maastikuarhitekti-

de Liidu ja kolledži esindus ning konverentsi korraldusmeeskond TTÜ õppeprorektori prof Jakob Kübarsepa, Kultuuriministeeriumi arhitektuurinõuniku Laila Põdra, Tallinna maastikuarhitekti Peep Moorasti, SA Tallinn 2011 juhataja Mikko Fritze ning konverentsi programmisakonna direktori Jaanus Rohumaaga, kellega arutleti võimaluste üle eelpoolmainitud konverentsi ellukutsumiseks.

Kogu üritus kulges positiivses meeleolus ja mõtteid, mis väärivad ka teostamist, leidis omajagu. Presidentide külastus oli väga vajalik ja unikaalne, et viia maastikuarhitektuuri eriala Eestis uuele tasemele. Eesti maastikuarhitektuuril on palju potentsiaali ja tänased üliõpilased ning lõpetajad on paljuski selle uue ja uhke tuleviku kujundajateks.

Sirle Salmistu

TTÜ Tartu Kolledž/Eesti Maastikuarhitektide Liit

Eesti Energia põlevkivisümposion Eestis

T&A

Seekordse rahvusvahelise põlevkivisümposiooni korraldas 8-11. juunil Eesti Energia koos partneritega TTÜst. Sümposion keskendus õli- ja tootmisele. Kahel päeval ja kahes paralleelses sessioonis kanti ette loengud tänastest ja ajaloo jooksul kogutud teadmistest põlevkiviõli tootmisest, väärdamisest, jääkidest ja jäätmete käitlemisest, põlevkivileiukohtadest maailmas, põlevkivielektri tootmisest, põlevkivimajandusest ja keskkonnaaspektidest.

Esindatud olid lisaks Eestile Jordaania, Kanada, Serbia, Saksamaa, Austraalia, Iisrael, USA jpt. Enamik esitatust vastas põlevkivi kasutamise olukorrale maailmas. On leiukohti, kus tehakse otsinguid, on riike, kus proovitakse utta õli ja on "põlevkivist elatuv Eesti". Osa töödtest, peamiselt plakatitena näidatutest, pärinesid TTÜ teadlaste baasteaduslikest uurintutest. Oli ka mõningaid aktiivsete rakendusuurintutest näited.

Sümposiooni korraldus oli suurfirma kohaselt korralik, hea tehnika, täpsete reeglite ja nendest kinnipidamisega. Kuna tegemist oli eelkõige firmaüritusega, siis teadlastele vajalikku arvestatavat publikatsiooni ei avaldatud. Samas said Eesti teadlased häid kontakte välismaalt ja samas veneduda ka selles, kes Eestis põlevkivitemaatikaga üldse tegeleb. Peamine, mida osalised tooni-

Rahvusvahelise põlevkivisümposiooni avaistungit Tehnikaülikoolis jälgisid teiste seas (paremalt) TTÜ rektor Peep Sürje, majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts, Eesti Energia AS juhatuse esimees Sandor Liive ning Outotec Oyj tegevjuht Tapani Järvinen. Sümposionil esines stendiettekandega ka TTÜ Tehnoloogia- ja Innovatsioonikeskuse juhataja Indrek Jakobson.

tasid, olid arvukad ja pikad kohvipausid, mille käigus toimus põhiline ja olulisim diskussioon ning kontaktide loomine. Stendiettekandeid oli nii palju, et vaevalt leidis inimest, kes oleks suutnud need kõik korralikult läbi vaadata.

Ekskursioonil Ida-Virumaale järgiti põlevkivi teekonda, alustades kaevandusest ja lõpetades õlitehasega. Külastati Estonia kaevandust, Narva põlevkivikarjääri, Eesti elektrijaama ning Eesti Energia õlitehast. Välismaalaste jaoks olid külastused kindlasti kõige väärtuslikum osa üritusest, kuna mitmed õlispetsialistid sattusid põlevkivi allmaakaevandusse üldse esmakordselt.

Eelmine põlevkivisümposion oli TTÜs plaanitud 2007. aastale. Korralduslike probleemide tõttu asendati see Mäeinstituudi põlevkivisessiooniga MAEGS konverentsil. Enne seda toimus tänavusele sarnane sümposion 2002. aastal Tallinnas. Liikvel on põlevkivispetsialiste, kes mäletavad veel ÜRO 1968. aasta põlevkivisümposiooni Tallinnas. Järgmist sümposiooni loodetakse 3 aasta pärast, kui Eesti Enerjal valmib õlgeneraator Enefit 280. Vahepeal jätkatakse sümposioonitega Colorados, nagu muide senigi.

Meenutusi eelmistest sümposioonidest saab vaadata aadressidelt:

<http://mi.ttu.ee/polevkivisymposioon/>
<http://www.ttu.ee/oilshale2002/>

Prof Ingo Valgma

Auhind

Stipendiaate huvitavad riigi ja ettevõtete rahaasjad

Sihtasutus Rein Otsasoni Fond Krediidipangas andis kätte 30 000 kroonised stipendiumid kolmele parimale majandus- ja rahanduserialade üliõpilasele ja teadurile. Selle aasta stipendiaatideks said Teele Alas ja Madis Reinumägi Tallinna Tehnikaülikoolist ning Oliver Lukason Tartu Ülikoolist.

Teele taotleb magistrikraadi TTÜs ärianduse erialal, stipendiumi eest läheb ta end täiendama Hollandisse Amsterdamis Ülikooli. Madis valmistub samuti magistriks saama. Tema uurib valitsuse krediidiriski mõjutavaid tegureid ja kavatseb järgmisel aastal õppida Reykjavíki Ülikoolis Islandil. Oliver on jõudnud doktorantuuri. Teda huvitav teema on ettevõtete pankrotid ja saneerimine. Stipendium kuulub teadustöö kõrval erialastele konverentsidele välismaal.

"Hindan konkurssi kordalainuks, sest sel aastal tuli kandidaate stipendiumitele rohkem kui varasematel aastatel. Kokku laekus zürile 20 stipendiumi tingimustele vastavat avaldust. Kodumaiste õppeasutuste kõrval tundsid stipendiumite vastu huvi ka üliõpilased välisülikoolidest Rootsist ja Saksamaal," ütles Rein Otsasoni Fondi juhataja Valmar Moritz.

Krediidipank koos Rein Otsasoni Fondiga korraldas stipendiumikonkursi juba kolmandat korda. Rein Otsasoni Fond on 2006. aasta mais Eesti Krediidipanga poolt asutatud sihtasutus, mille eesmärk on heategevus ja noorte õpingute ning teaduslike uuringute toetamine. Sihtasutus toetab ettevõtmisi, millest kasvab üldisem kasu Eesti ühiskonnale ja majanduse arengule. Stipendiumid antakse igal aastal välja seoses Krediidipanga asutaja, majandusteadlase ja sõjajärgse Eesti panga esimese president Rein Otsasoni sünniaastapäevaga 24. mail.

Tudengielu

Üliõpilaste teadustööde konkurs 2009

Eesti Teaduste Akadeemia annab 2009. aastal paremate üliõpilastele autoritele välja rahalisi auhindu.

Teadustööde võistlusel võivad osaleda Eesti ülikoolide üliõpilased ja eesti päritoluga üliõpilased välismaa ülikoolides, kes töö esitamise ajal jätkavad ülikoolis diplom-, bakalaureuse- või magistriõpet või on lõpetanud need perioodid 1.09.2008 - 31.08.2009.

Konkursile võib esitada õpingute ajal lõpetatud ning vormistatud teadustöid, samuti nende tööde tulemuste põhjal avaldatud teaduspublikatsioone, milles üliõpilane on ainus või esimene autor. Esitatavad tööd võivad olla vormistatud ka diplom-, bakalaureuse- või magistritööna.

Konkursikomisjon valib auhinatatud tööde autorite seast esinejad sügisel Teaduste Akadeemia saalis toimuvale üliõpilaste võistluse võitjate konverentsile.

Vastu võetakse töid (köidetult), mille koos isikliku kirjaliku avalduse ja vajalike isikuandmetega (nimi, aadress, õppeasutus, eriala, kursus, telefoninumber, e-post) esitavad või postiga saadavad tööde autorid ise. Tööle lisada juhendaja kirjalik arvamus. Võõrkeelne töö peab sisaldama ka eestikeelset pealkirja ja lühikokkuvõtet.

Töid võetakse vastu 4. septembri aadressil: Eesti Teaduste Akadeemia, Kohtu 6, 10130 Tallinn.

Tööreis

Muljeid USAst

Keskkond USA California ülikooli (Irvine) uurimistöös ja osariigi poliitikas Fulbrighti stipendiaadi pilgu läbi

Prof Rein Munter
TTÜ keemiatehnika instituut

Senaator J. William Fulbright (1905-1995) Arkansase osariigi oli väljapaistev ameerika poliitik 20. sajandil, kõige kauem oma ametikohal olnud USA Senati Väisasjade Komitee esimees. Oma tegevusega mõjutas ta oluliselt USA välispoliitikat. 1946. a pani ta aluse mänekale rahvusvahelisele ajakirjanike, kunstnike ja eriti teadlaste vahetuse programmile, mille vilistlaste (Fulbrighterite) arvu hinnatakse praegu üle 270 000, neist umbes 100 000 USAst ja 170 000 teistest riikidest. J.W. Fulbright pidas selle programmi peamiseks eesmärgiks saavutada parem üksteisemõistmine erinevate riikide, rahvaste ja kultuuride vahel. Fulbrighti stipendium on ilmselt üks vähe-seid või isegi ainus, mis ei sea vanusepiire. Selle omistamiseks hinnatakse mitte ainult taotleja teaduslikke saavutusi, vaid ka tema potentsiaali olla liider ja mõjutada teisi inimesi.

Nüüd on sellest juba peaaegu kaks aastat, kui TTÜsse tulid USA Eesti Saatkonna töötajad, et tutvustada lähemalt Fulbrighti stipendiumi statuuti ning taotlemise korda. Allakirjutanu Fulbrighti stipendiumi taotlejate aluseks sai California Ülikooli (Irvine) prof William Cooperi lahke kutse tulla lähemalt tutvuma radikaalsete reaktsioonide kineetika ja mehhanismide uurimise meetodika ning aparatuuriga ülikooli ehituse ja keskkonnatehnika instituudis ning vee uurimise Keskuses.

Tutvusin prof William Cooperiga UNESCO rahvusvahelisel veekonverentsil California Ülikoolis 2008. a detsembril algul, kus esinesin ettekandega Eesti põhjavee kvaliteedist ja tehnoloogias selle parendamiseks sektoris, mida juhatas prof Cooper. Kõhklesin kaua pärast seda esimest Fulbrighti stipendiumi tutvustavat koosolekut TTÜs, aga et ma vaatamata oma suhtelisele tagasihoidlikkusele olen alati kasutanud kõiki võimalusi end välismaal täiendada, näha teisi ülikooli ja uurimisgruppe, siis andsin 2007. a sügisel USA Eesti Saatkonda sisse taotluse 4kuulisele Fulbrighti stipendiumile California Ülikoolis, Irvines.

Umbes aasta pärast toimus saatkonnas Eestipoole komisjoni koosolek, kuhu kõik taotlejad intervjuule välja kutsuti. Tuli istuda pika laua otsa ning rääkida, miks tuli järsku tahtmine just sinna California Ülikooli minna ja mida seal kavatsen teha.

Minu elukoht, 2005 Loggia, Newport Beach, CA 92660. Foto R. Munter

Ülikooli väravas. Foto R. Munter

Engineering Building, mille kaheksandal korrusel olevas laboris töötasin Foto R. Munter

Otsust kohe ei langetatud, hiljem kuulsin, et ühele kohale olnud kuus taotlejat ning arvestades enda vanust, ma suuri lootusi ei heietanud. On ju loomulik, et suurema konkursi korral eelistatakse nooremaid inimesi. Tükk aega oligi vaikus ja isegi kuulsin korra saatkonna töötajate käest, et seoses raske majandusliku olukorraga ilmselt ikka ma stipendiumi ei saa. Aga siis ühel päeval helistas saatkonnast kena noor daam Jane Susi, kes mind paljudes küsimustes alati heatahtlikult aidanud ja teatas, et saate küll stipendiumi, aga mitte neljaks, nagu taotletud, vaid kolmeks kuuks.

Arvan ise, et minu kasuks kõneles Eestipoole komisjonis nii TTÜ rektori soovitus kui ka see, et olin 2001. a saanud Eesti riikliku teaduspreemia, USA-poolses komisjonis ehk prof Bill Cooperi hästi põhjendatud kutse, ja võib-olla ka see, et olin USAs juba olnud varem teadlastevahetuse korras 1988-1989. a

kuus kuud. Aga kes teab, täpselt ei saa ma seda kunagi teada.

Lükkasin siis stažeerimise plaanitud alguse 1. veebruaril kuu lõpu, 28. veebruari peale ja hakkasin pilette tellimisega tegelema. Hiljem selgus, et olin teinud väga õige liigutuse, sest nagu Californiasse sõites selgus, oli veebruaris öösel ainult 2-6°C sooja ja päeval maksimaalselt 12-14°C.

Sageli puhus Vaiksel ookeanilt külm, lõikav tuul.

Tuli otsida ka ettekandja Berliini AOP protsesside konverentsil (29.märts - 3.aprill 2009) programmi ülilitatud suulisele ülevaate-ettekandele osooni ja süvaoksüdatsiooni protsesside kasutamisest Eesti põlevkivitööstuse reovete puhastamisel.

Minu kauaaegne hea kolleeg dots Marina Trapido nõustus selle ülesande enda peale võtma. Sellel Berliini konverentsil esindasid meie instituuti kolm inimest: dots-d Marina Trapido ja Inna Kamenev ning vanemteadur Niina Kulik.

Lennupiletid USAsse broneeris mulle SA Archimedes, kes oli nõus tasuma ainult kõige odavama piletihinna ja seetõttu tuli rahulikumat marsruudist KLMga ainult ühe ümberistumisega marsruudil Tallinn - Amsterdam - Los Angeles, mida kasutasin 2008. a detsembris siia UNESCO veekonverentsile sõites, loobuda ja leppida kahe ümberistumisega Kopenhaagenis ja Londonis (*British Airways*). Nagu karta oligi, tõi see kaasa kohvri järjekordse (viienda juba!) kaotsimineku, seekord Kopenhaagenis. Kohver toodi siiski tänu prof Bill Cooperi korduvatele helistamistele LA lennujaama, ja täiesti tervena minu ukse taha juba neljandal päeval.

Järgneb sügisel MM nr 12

Doktorandid

Rahvusvaheline tunnustus

Noor kolleeg, elektriamite ja jõuelektronika instituudi teadur Indrek Roasto tuli äsja tööle rõõmsalt kavala näoga. Oli ka põhjust. Tema ettekanne rahvusvahelisel IEEE konverentsil oli tunnustatud doktorantide parimaks (*Best Student Paper Award*). See, jõuelektronika ja ühilduvuse (*Compatibility and Power Electronics*) 6. rahvusvaheline konverents (CPE 2009) toimus Hispaanias, Badajozis.

Ettekanne käsitas kõrgepingemuundurite juhtimismeetodeid. Teema on küllalt erialane (võib ju arvata, et esiletõstatav ettekanne pole just väikese tähtsusega) ning selle lahtiseletamisel pole siinkohal vist erilist mõtet. See on üks edasiarendus käimasolevas kõrgepingeliste alalisvoolumuundurite uue kontseptsiooni loomises.

Kokku oli sellel teadusfoorumil TTÜ elektriamite ja jõuelektronika ning elektrotehnika aluste ja elektrimasinate instituudi teadurilt viis ettekannet, neist üks koostöös Gdynia Mereakadeemiaga ja üks Riia Tehnikaülikooliga.

Järgmise, seitsmenda konverentsi (CPE 2011) korraldamine anti Tallinna Tehnikaülikoolile. Korralduses osalevad ka Gdynia Mereakadeemia ning Kataloonia Tehnikaülikool ja Extremadura Ülikool (Hispaania).

IEEE on Ameerika päritoluga maailma suurim teadusorganisatsioon. Google'ist saab teada, et see asutati 125 aastat tagasi, kui arenes telegraaf ja kui Edison oli 1882. aastal ehitanud maailma esimese kommerts-elektrijaama. Oma varasemast nimest *Institute of Electrical and Electronics Engineers* väljakasvanuna ning laiahaardelisemaks muutununa on maailmale jäänud tähekombinatsioon I-E-E-E, mida teadusmaailmas lahti ei šifreerita. Instituudi kodulehe päiseks on aga tekst *The world's leading professional association for the advancement of technology*. Tänapäeval ühendab IEEE 375 tuhat teadlast 160 riigist. Elektrotehnikale, elektroonikale ja arvutiasjandusele lisaks tegeletakse mikro- ja nanotehnoloogiaga, ultraheli, biotehnoloogiaga, robotika ja materjalide tehnoloogiaga.

Rain Lahtmets

M. Adamowiczi foto. Vasakult prof Juhan Laugis, prof Marek Hartman, dots Marek Adamowicz (mõlemad Gdynia Merakadeemiast), vanemteadur Dmitri Vinnikov ning teadurid Tanel Jalakas ja Indrek Roasto Badajozis konverentsikeskuses.

Tallinna Tehnikaülikooli ajaleht
Mente et Manu

Ilmub aastast 1949
19086 Tallinn, Ehitajate tee 5 (I-214)
Tel 620 3615, faks 620 3591
E-mail: ajaleht@ttu.ee
http://www.ttu.ee/ajaleht
Tegevtoimetaja Mart Ummelas
Pressiesindaja Krõõt Nõges
Infotoimetaja Kersti Vähi
Keeletoimetaja Meelika Õismaa
Makett ja küljendus Liivi Pettai
Fotod Eiko Lainjärv, TTÜ
Trükikoda SpinPress

Taidlus

Varasvine puhkuse- ja lauleis Portugal

Portugal on riik, mille olnud aegade vägevust kinnitavad paljud võimsad ehitised üle kogu maa, eredamateks näideteks kloostrid ja kirikud Lissabonis, Portos, vanas ülikoolilinnas Coimbras. Laulsime Euroopa mandri kõige läänepoolsemas punktis Cabo da Rocas. See oli kõrge ja kaljune neem, millega lõpeb Euroopa ja kust edasi laub vaid tuhandeid kilomeetreid ookeani avarusi. Nautisime jalutuskäiku Bucaco metsas, mis

Riina Täht
I aldi laulja

kuulus 1300 aasta jooksul kirikule ja kus kasvab üle 700 erineva kohaliku ja eksotilise puuliigi.

Lissabonis käisime kuulamas *fado* kontserti. Saatusmuusika *fado* on aeglane ja tulvil emotsioone. Laulja meisterlikkus on otustav, sest tavaliselt ei kasutata siin hääl nörkuste peitmiseks elektrilist saatebändi ega püüta traditsiooni uute rütmiskeemidega kaasajastada. Nagu blues oma algusel kujul, on ka *fado* personaalne ja isiklik – ühe inimese pihtimus teisele, kurbusest vabane mine kurbuse endast välja laulmise kaudu. Elamus sellest kontserdist oli võimas.

Koori sõidu tegi kaasa VNK audirigent Silvia Mellik. Tema juhatusel laulsime paljudes kirikutes ja vabas looduses, korraldasime "võistulaulmise" *fado* solistidega, lasime laulul kõlada üle Atlandi ookeani Cabo da Rocas. Kuulajatest puudust polnud ja lauluelamused olid tugevad.

Suurim sõiduelamus olid aga portugallased, keda kutsutakse Lõuna-Euroopa skandinaavlasteks – lihtsad, vaoshoitud, siirad ja südame lühid, rõõmsameelsed.

Stipendium

Skype ja Eesti Infotehnoloogia Sihtasutus ootavad taotlusi magistristipendiumile

Skype ja Eesti Infotehnoloogia Sihtasutus ootavad noorte õppurite taotlusi Skype'i magistristipendiumile, mis toetab andeka magistrandi õpinguid välismaal. Juba neljandat aastat välja antava Eesti suurima magistristipendiumi väärtuseks on 100 000 krooni.

Skype'i magistristipendium on mõeldud 2009. aastal magistrantuuri astuva talendika noore õpingute toetamiseks väljaspool Eestit. Stipendiumit taotlev noor peab olema õppinud reaeriala (eelstatult infotehnoloogia) kas bakalaureuseõppes või kavandama seda magistristipendiumi eesmärgiks on teadmussirde edendamine reaali- ja humanitaarvaldkondade vahel, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia erialade populariseerimine ja magistristipendiumi kättesaadavuse suurendamine Eestist pärit magistrandidele välismaal.

Seni on Skype'i ning Eesti Infotehnoloogia Sihtasutuse toetusel magistriprogrammi välismaal läbinud kolm andekat tudengit, kellest on tänaseks välja kujunenud rahvusvahelisel tasemel spetsialistid matemaatika, biotehnoloogia ning kosmoseuringute valdkondades.

Stipendiumile saavad kandideerida kõik Eesti Vabariigi kodanikud või alalise elamislooga isikud, kellel on täidetud magistristipendiumi astumise eeldused. Stipendium on ette nähtud kas õppemaksu tasumiseks või õpingutega seotud kulude katmiseks. Taotluse esitamise tähtaeg Eesti Infotehnoloogia Sihtasutusele on 19. juuni 2009. a. kell 12:00 ning kontaktiks marily.hendrikson@eitsa.ee

Skype'i magistristipendiumi idee sündis 2004. aasta suvel Linnar Viigi poolt algatatud juhtimisseminaril *Black Box Open Mind*, mille peaesinejad olid Skype'i juht Niklas Zennström ja ettevõtte toonased investorid Steve Jürvetson ning Tim Draper. Osalejad annetasid siis stipendiumi tarbeks üle 60 000 krooni. Täiendava summa stipendiumifondi eraldas Skype.

Tulevik

Uuenev TTÜ veebileht

Juba eelmisel aastal sai alguse TTÜ uue veebilehe loomise projekt. Veebileht on tänapäeval üks olulisimaid turunduskanaleid ja ülikooli puhul ka suur abimees asutuse elu korraldamiseks.

TTÜ e-turundus on seni olnud strateegiata ja seetõttu ka tänane internetipilt meist on äärmiselt kirju. Teaduskondadel, instituutidel ja kolledžitel on väga erineva taseme ja väljanägemisega veebilehed. Leia me korralikke veebilehti, aga on ka selliseid, mis ei ole nüüdisaegse ülikooli väärilised. Halvim on kasutajavaenulikkus, kui on äärmiselt raske leida infot, mis on laiali erinevatel lehtedel ning kõik need on lahkeva kujunduse ja navigeerimisloogikaga. Igale järgmisele TTÜga seotud veebilehele jõudes peab kasutaja hakkama nullist õppima konkreetse lehe loogikat ja ülesehitust. Kui TTÜ peahoones oleks igal uksele link eri kohal, iga uks käiks eri moel lahti, igal uksele oleks silt iseäralikus formaadis ja asuks erinevas kohas, liftis oleksid kõik korrused erilaadselt tähistatud (üks numbriga, teine tekstiga, kolmas ikooniga jne.), lifti nupud oleksid mõõda kabiini seina laiali, küll siis oleks keeruline meie majades liikuda ja soovitud kohti üles leida. Umbes sellise segadikuna astub TTÜ paraku hetkel üles globaalses internetis.

Uue veebilehe projektiga tahame muuta infostruktuuri kasutajapõhiseks. Info oleks üles ehitatud lähtudes eelkõige veebilehe kasutajate huvidest, mitte asutuse hierarhiast. Kasutajad ei pea siis enam mõõda asutuse struktuuri liikudes soovitud infot otsima, vaid neile luuakse oma sisulehed, kuhu koondatakse neile vajalik info (tudengile, töötajale jne.). Piltlikult öeldes oleks igal kasutajagrupil oma tuba, kust ta leiab vajaliku info ja kust viivad erinevad ukse otseselt soovitud kohta. Enam ei pea kasutajagrupid mõõda lõputuid koridore erinevaid infokilde otsima ja ekslema.

Projekti negatiivseks küljeks võib saada see, et tublid tegijad saavad "karistada". Asutused ja organisatsioonid, mis on oma veebilehe eest hästi hoolitsenud või hiljuti teinud suuremaid muudatusi, peavad ennast nüüd hakkama sobitama uude strateegiasse. Üritan projektijuhina toimida nii, et üleminek uude infostruktuuri võiks olla võimalikult valutult. Ma loodan, et uue veebilehe projekt annab TTÜle ka inspiratsiooni luua rohkem kaasagset sisu (podcastid, videod jms.) kasutajatele ja ülikooli e-turundus hakkab tegelema strateegilise planeerimisega. Uus veebileht kujuneb heaks tööriistaks e-turunduses, aga hea tööriist vajab ka oskuslikku kasutajat.

Projekti esimesi küpsid vilju loodame nautida juba sügisel.

Martti Nõu
veebilehe projektijuht

vilistlaste golfiturniir

Austatud
Tallinna Tehnikaülikooli
ja selle eelkäija
Tallinna Polütehnilise
Instituudi
VILISTLANE!

Tallinna Tehnikaülikool ja TTÜ Vilistlaskogu kutsuvad Teid
vilistlaste golfiturniirile

- Millal ja kus vilistlaste golfiturniir toimub?**
16. juulil 2009 kell 13.00 Estonian Golf & Country Club Jõelähtme golfikeskuses www.egcc.ee
- Kuidas vilistlaste golfiturniir toimub?**
Stableford – punktimäng, osaleda saavad kõik golfimängijad, kellel on kehtiv klubi- ja hep kaart. Võistlejate hep maksimum-määrad on järgmised: meeste klassis 54, naiste klassis 54, golfiturniiri juhendi leiate www.vilistlaskogu.ttu.ee
- Millega auhinnatakse?**
Auhinnad on korralikud – välja antakse rändkarikas ja karikad võistlusklassi 2 parimale, kõigile osalejatele eriauhinnad
- Mis vilistlaste golfiturniir maksab?**
Golfiturniiri osavõtutasu on 650 krooni (sisaldab *green fee*'d), Tallinna Tehnikaülikooli Vilistlaskogu liikme osavõtutasu on 10% soodsam, tasuda saab võistluspaigas pool tundi enne võistluse algust
- Kuidas vilistlaste golfiturniirile registreeruda?**
Registreerumine toimub 13. juulini 2009 telefonil 620 3498 või e-posti aadressil vilistlaskogu@ttu.ee
- Mida golfist huvitanu võistluspäeval teha saab?**
Saab õppida ja harjutada golfimängu – mängureegleid, golfietiketti, lõõgiharjutusi, väljakulööke, puttamist, chippamist, 3 raja läbimängimist
- Kes golfimängu õpetab?**
PRO Rein Auväärt
- Mis golfimängu harjutamine maksab?**
Golfimängu harjutamine on 250 krooni, Tallinna Tehnikaülikooli Vilistlaskogu liikme harjutamistasu on 10% soodsam, tasuda saab võistluspaigas pool tundi enne võistluse algust
- Mis vilistlaste golfiturniiri lõpetab?**
Seltskondlik *fourchette* ja auhindade üleandmine

Lisainfo: www.vilistlaskogu.ttu.ee, telefonil 620 3498

Mente et Manu

Tallinna Tehnikaülikooli Vilistlaskogu XII tenniseturniir

Kellele?

Kõigile Tallinna Tehnikaülikooli ja selle eelkäija Tallinna Polütehnilise Instituudi vilistlastele

Kuidas?

Igamehe paarismängus

Millega auhinnatakse?

Auhinnad on korralikud, kõigile midagi

Mis platsidel ja mis pallidega?

Savi-liiva väljakutel ja Wilsoni Australian Open' id, korraldajalt

Millal?

20. augustil 2009 kell 10.00

Kus?

Tondi Tennisekeskuses (www.tonditennis.ee)

Mis maksab?

Osavõtutasu 250 krooni, Tallinna Tehnikaülikooli Vilistlaskogu liikme osavõtutasu on 10% soodsam

Lähem teave: www.vilistlaskogu.ttu.ee vilistlaskogu@ttu.ee tel 620 3498

Registreerimine algab pool tundi enne võistluse algust kohapeal, kuid suureks abiks on eelnev kirjapanek: vilistlaskogu@ttu.ee või telefonil 620 3498